

Serijal o SLAPP-u (2.): Kao potpredsjednik Sabora, 'kralj SLAPP tužbi' Milijan Brkić tužio je desetke medija

Nekadašnji zamjenik predsjednika HDZ-a kroz svoju je šprancu tužbi za duševne boli provukao 40-ak nakladnika – Nacional, Večernji list, 24 sata, Jutarnji list, Dnevno.hr...Od svakog pojedinačno uglavnom je tražio po 40.000 kuna, pa se ukupni odštetni zahtjev prema hrvatskim medijima procjenjuje na impozantnih 1,5 milijuna kuna. Nakladnici koji su mu morali platiti tvrde da su suci bili 'potpuno naklonjeni' utjecajnom HDZ-ovcu

Piše: Saša Paparella

U herojska vremena SLAPP tužbi, 90-ih godina, nije bilo neobično od nakladnika tražiti i višemilijunske odštete, iako u praksi nikada nisu bile dosuđivane. Tako se u [kronologiji Ferala navodi](#): "Svome ocu u ratu protiv Ferala sekundira i **Nevenka Tuđman** koja zahtijeva odštetu od tri milijuna kuna. Zastupa je **Željko Olujić** koji vodi deset sporova protiv našega lista s ukupnim odštetnim zahtjevima od šest milijuna kuna!" Takav zahtjev ipak nije prošao, pa rekorderi ostaju pojedini suci Vrhovnog suda koji su dobivali i po 150.000, [pa čak i 200.000 kn](#). Taj je iznos, dostatan i za obnovu voznog parka, postao standard za svakog suca Vrhovnog suda koji se upuštao u procese protiv medija.

Možemo reći da je situacija otada postala bolja, danas se dosuđuju znatno manji iznosi, u rasponu između 10.000 i 30.000 kuna, no i to je dovoljno da medijima oteža poslovanje, a neke od njih i ugasi. No pojavili su se i neki serijski SLAPP-ovci, kakvih ranije nije bilo. Od sudaca, tu je [već spomenuti Zvonko Vrbanić](#) iz Osijeka, čije napore je prepoznala i međunarodna zajednica i dodijelila mu zasluženu titulu SLAPP-ovca godine; od ovog tjedna, Vrbanić [više nije predsjednik osječkog Županijskog suda](#), iako je bio jedini kandidat. Drugi je sudac županijskog suda u Zadru **Ivan Marković**, koji također često tuži medije. Obojici smo poslali gotovo isti set pitanja, primjerice – znaju li kako je praksa da suci tuže novinare izuzetno rijetka u drugim zemljama EU? Od suca Vrbanića, koji se [javno požalio što nije bio pozvan na uručenje za SLAPP bullyja godine](#), nismo uspjeli dobiti odgovor na pitanje. Njegov kolega Marković, zadarski sudac koji je, nezadovoljan time što i kako se piše o jednom slučaju u kojem je donio presudu, podnio protiv niza medija i novinara 26 tužbi, kratko nam je odgovorio kako smatra "da nije uputno komentirati sudske postupke u tijeku jer to na ovaj ili onaj način može utjecati na njihov tijek ili dovesti u pitanje njihovu objektivnost."

Zadarski sudac Ivan Marković podnio je protiv medija i novinara najmanje 26 tužbi (screenshot N1)

Neumorna svjedočenja o teškim duševnim bolima

No ako bi, uz 'kralja bakra', 'kralja smeća', 'kralj žita' i sve ostale domaće kraljeve, izabirali i 'kralja SLAPP-a', najizgledniji kandidat za tu titulu bio bi **Milijan Brkić**. Prema javno dostupnim podacima, nekoć moćni političar ne samo što je najaktivniji u tužbama protiv medija, već je po definiciji pravi SLAPP-ovac. Naime, u vrijeme dok je između 2015. i 2020. podizao na desetke tužbe imao je, kao potpredsjednik Sabora i zamjenik predsjednika vladajućeg HDZ-a, ogromnu društvenu moć, a što je osnovni kriterij da bi neka tužba bila proglašena SLAPP-om.

Kako je u svojoj analizi iz 2020. objavljenoj pod naslovom **Podnio 34 tužbe, a već mu je dosuđeno 254.000 kuna! Istražili smo što stoji iza velike ofenzive Milijana Brkića protiv medija** procijenila novinarka Jutarnjeg lista **Slavica Lukić**, Prema podacima koje je autorica dobila od zagrebačkog Općinskog suda, Brkić je u tih pet godina svoje moći samo pred tim sudom podigao čak 33 tužbe protiv niza medijskih izdavača – Nacionala, Večernjeg lista, 24 sata, Jutarnjeg lista, portala dnevno.hr, tjednika 7Dnevno itd, a vodio je i jedan spor pred Općinskim sudom u Novom Zagrebu. "Trideset i četiri puta je u sudnicama u zadnjih nekoliko godina svjedočio o teškim duševnim bolima koje je pretrpio zbog novinarskih tekstova.

Pribrojimo li tome broju i tužbe koje je podizao prije 2015., ukupan broj sudskih parnica koje je Brkić pokrenuo protiv medija vjerojatno doseže, a možda i premašuje brojku od 40", navela je autorica teksta.

Pravomoćno je Brkić do tog trenutka dobio odštetu od 70.000 kuna – od toga mu je 40.000 kuna morao isplatiti Večernji list zbog teksta u kojem se navodilo da je u jednom zagrebačkom restoranu svojedobno galamio na bivšeg glavnog državnog odvjetnika **Mladena Bajića**, a 30.000 kuna mu je dao Jutarnji list zbog kolumne čiji se autor uz ostalo upitao kako li su Brkić s policijskom plaćom i njegova tadašnja supruga, frizerka, uspjeli otplatiti kredit od milijun eura podignut u Karlovačkoj banci.

'Njegove tužbe jedna drugoj slične kao jaje jajetu'

Smiješilo mu se tada još 184.000 kuna po presudama koje su tada bile nepravomoćne, primjerice da mu Nacional, koji je otvorio niz Brkićevih afera, mora isplatiti 49.000 kuna. Po riječima Nacionalove odvjetnice **Ivane Gotovac**, samo protiv tog tjednika Brkić je tada vodio čak osam sudskih sporova. Odvjetnica Gotovac zapitala se zašto u svim drugim sudskim sporovima razinu pretrpljene duševne boli utvrđuje sudski vještak, "a samo u medijskim sporovima sudac presudu temelji na iskazu privatnog tužitelja i svojoj diskrecijskoj ocjeni uvjerljivosti toga iskaza. S takvom sudskom praksom medijima su vezane ruke. Kako u takvim uvjetima mediji mogu otvarati teme od javnog interesa i pri tome preživjeti ovakve tužbe". Niti u ostalim sudskim spisima koje je novinarka Jutarnjeg analizirala nije bilo niti jednog liječničkog nalaza kao potvrde Brkićeve tvrdnje o teškim duševnim bolima koje trpi. Niti je sud zatražio da stupanj duševnih boli utvrđuje ovlašten sudski vještak, već se suci oslanjaju na iskaze osoba koje tuže medije.

U analizi Slavice Lukić upozorava se kako "sve Brkićeve tužbe, bez obzira je li njihova meta Nacional, Jutarnji list, Večernji list, 24 sata ili neki drugi medij i bez obzira je li mu duševne boli zadao istraživački tekst, autorski komentar, ili tek članak prenesen iz drugog medija jedan drugoj slične kao jaje jajetu". Naime u svim Brkićevim tužbama stoji ista konstatacija: "Nakana tuženika u predmetnom tekstu nije bilo argumentirano istraživačko novinarstvo, a niti iznošenje vrijednosnog suda u dobroj vjeri te autor uopće nije provjerio točnost i istinitost navedenog već se radilo jedino i isključivo o tome da se tužitelja (tj. Brkića) povrijedi i ponizi. Zbog navedenog teksta je tužitelj (tj. Brkić) javno, imenom i prezimenom osramoćen te je imao velikih neugodnosti u svakodnevnom životu i radu. Zbog toga je trpio i danas trpi velike i intenzivne duševne boli. Povrijeđeno mu je dostojanstvo, ime ugled i čast, a trpi i psihički strah zbog javnog poniženja. Stoga zahtjeva isplatu pravične naknade". U takvu šprancu su Brkić i njegov odvjetnik **Roman Bihar** samo ubacivali citate iz raznih medija koji su mu navodno izazvali duševnu bol.

Bol izražena novcem, ispravak nije bitan

I novinar 24 sata **Ivan Pandžić** **pozabavio se Brkićevom pravosudnom bitkom protiv medija**. "Milijan Brkić je tužio više medija koji su isti dan prenijeli neke političke izjave ili izvještavali o njemu. I svaki tekst posebno je izazvao istu novčanu vrijednost duševne boli. Brkić nikada nije tužbom zahtijevao od nakladnika ispravak informacije sa svojim tvrdnjama iako za to ima zakonsku mogućnost. Uvijek je bol kvantificirao u novcu. Za razliku od parnica u drugim slučajevima kada razinu duševne boli utvrđuje sudski vještak, u tužbama protiv medija sve ostaje na svjedočenju tužitelja. Nema vještačenja".

Tjednik Express je u prosincu 2019. poslao Brkiću pitanja: koji su vam napisali najviše boli i kako se ona manifestirala; jeste li bili kod liječnika i kakvi su nalazi? Jeste li odlazili psihologu ili psihijatru?; kako znate koliko vam je boli naneo pojedini članak ako ih je u danu izlazilo, kod

raznih nakladnika, u tiskanim izdanjima i na internetu, puno, nekad i desetak, pa i više? Odgovor nisu dobili.

Nakon što je 2020. izgubio u unutarstranačkim sukobima u HDZ-u i ostao bez utjecajne funkcije, Brkić se zaposlio kod svog prijatelja **Višeslava Vukojevića** (sina nekadašnjeg člana Ustavnog suda **Vice Vukojevića**). Kad je Pandžić u rujnu 2020. svjedočio na sudu i pitao Brkića čime se sada bavi, ovaj mu je lakonski odgovorio – “**savjetujem kako dobiti tužbe protiv medija**”. Njemu je taj odgovor vjerojatno bio smiješan, novinarima i nakladnicima sigurno nije.

Milijan Brkić od tužbi protiv medija napravio unosan biznis

Pandžić ovako piše o Brkiću: “Od toga je zaista napravio biznis, a zaista je upitno kako je mogao i obavljati odgovorne funkcije u stranci i Saboru s obzirom na intenzivnu patnju koji je proživljavao. Njegove tužbe su tipske, jednaku bol izazivao mu je manji tekst, kolumna, vijest, izvještaj... Kada se zbroji vrijednost duševnih boli jer za svaki tekst uglavnom traži 40.000 kuna, ispada da vrijede više od 1,5 milijuna kuna”.

Do Brkića portal Zagrebi.hr nije uspio doći, pa smo mu preko njegova odvjetnika Romana Bihara poslali upit o tome koliko je tužbi protiv medija podigao, kakav skor je dosad ostvario, te koliko je na ime duševnih boli zasad prihodovao. Također nas je zanimalo ne smatra li nekadašnji drugi čovjek ‘stožerne stranke hrvatskog naroda’ da takvim postupcima pogoduje cenzuri u hrvatskim medijima.

Napokon, zamolili smo i odvjetnika Bihara osobno za komentar tvrdnje Jutarnjeg lista da “sve Brkićeve tužbe slične kao jaje jajetu”. Odgovore odvjetnika i njegova klijenta zasad još nismo dobili, a nije nam odgovoreno niti na izraženu želju da se sastanemo s Brkićem i porazgovaramo o njegovim duševnim bolima.

Marija Dekanić, Dnevno.hr – “sada imamo svega desetak tužbi godišnje” (foto: Facebook)

Prvu odštetu dobio od Ljubasa

Jedna od prvih koje je Brkić tužio bio je portal Dnevno.hr, još u doba dok je njegov vlasnik bio kontroverzni **Michael Ljubas**. Treba reći kako se portalom Dnevno.hr i tjednikom 7dnevno zbog objave brojnih neprovjerenih informacija tada učestalo bavilo Novinarsko vijeće časti HND-a, a kasnije bi se priča nerijetko nastavila na sudu. Ovdje se mahom nije radilo o SLAPP tužbama, jer se te dvije povezane redakcije nisu držale osnovnih postulata profesije – događalo se da kroz tekstove napadnu nekoga samo zato što je stao na put Ljubasovim poslovnim planovima, pa je sud brojne tužbe ocijenio opravdanim i presudio u korist tužitelja.

U svibnju 2016. autor ovog serijala pisao je o tome kako tvrtka Portal dnevno d.o.o. ide u stečaj zbog 615.000 kuna duga, izbjegavši tako plaćanje materijalne zadovoljštine za tekstove u kojima su oklevetani. “Samo u zadnjih šest mjeseci, izdavač **Portal dnevno nepravomoćno je izgubio 11 sudskih procesa** vezanih uz niz tužbi zbog povrede prava na ugled, čast, dostojanstvo i ime, a koje ukupno vrijede pola milijuna kuna. Presude u

svoju korist dobilo je šaroliko društvo – **Zdenko Antunović**, udruga BaBe, KBC Osijek, RIZ, po jedan gradonačelnik, novinar, bojnič, policijski zapovjednik, sutkinja i – Milijan Brkić.

Zanimljivo je – kako tvrde upućeni – da se navodno jedino Brkić uspio naplatiti prije nego što je nakladnik izbrisan iz sudskog registra. Portal Dnevno d.o.o. platio mu je, skupa s troškovima, 53.000 kuna, a taj Brkićev uspjeh mogao bi se tumačiti i utjecajem koji je visokorangirani političar imao na suce, što znači da je bila riječ o SLAPP tužbi. Možda je upravo ta odšteta Brkića nagnala da se ozbiljnije pozabavi tužbama protiv medija, jer tada počinje razdoblje njegovog bjesomučnog podizanja desetaka tužbi protiv novinara i nakladnika.

'Sutkinja je bila potpuno naklonjena Brkiću'

Godinu dana kasnije, 2017., portal Dnevno preuzela je poduzetnica **Marija Dekanić**, koja je kasnije od Ljubasa kupila i tjednik 7dnevno. Kako bi se riješila obveza bivšeg vlasnika, osnovala je novu firmu Motus media d.o.o. koja je sada nakladnik tjednika i portala, a u redakciju je dovela i nove ljude, koji više od svojih prethodnika paze na sadržaj tekstova.

"Od 2019. smo doveli novinarsku i uredničku ekipu koja zna posao i drži se načela novinarstva. Počeli smo za komentar pitati i drugu stranu. Sada u prosjeku imamo samo jednu tužbu mjesečno, odnosno desetak godišnje – pa to nam je ništa! Zabrinuta sam koliko malo tužbi dobivamo u zadnje vrijeme, da nismo postali dosadni?", pribojava se naša sugovornica.

Iako je uređivačka politika najprodavanijeg hrvatskog tjednika postala nešto profesionalnija, Milijan Brkić zadnjih je godina podigao dvije tužbe i protiv novog nakladnika, tvrtke Motus media, i to zbog istog teksta objavljenog na portalu i u tjedniku. Marija Dekanić prisjetila se atmosfere u sudnici.

"Osjetila sam na držanju sutkinje da je potpuno naklonjena Milijanu Brkiću. Uvijek je kasnio i onda samo banuo u sudnicu, već time bi zavladao situacijom. Jednom smo se u sudnici gadno posvađali, morali smo izaći na hodnik da se smirimo. Inače, u objavljenom testu nije bilo ništa sporno, samo oprema. Na kraju smo se nagodili s Brkićem i platili mu 30.000 kuna", kaže Marija Dekanić.

Darinko Dumbović dao je tužiti medije, nova gradonačelnica Petrinje te je tužbe povukla (N1)

Dnevno.hr traži zaštitu HND-a od SLAPP tužbi

I redakciju Dnevnog triput je tužio u ovom tekstu već spomenuti zadarski sudac Ivan Marković. “**Željka Markić** tužila nas je triput, od toga je dvaput izgubila a jedan proces je još u tijeku. **Vladislav Veselica** iz uprave Janafa nas je nekoliko puta tužio, za skoro svaki tekst koji smo o njemu objavili. Prije toga je svaki put slao demanti, koji mi objavimo ako ispunjava zakonske uvjete, a on potom preko odvjetničkog ureda **Hanžeković** diže kaznene prijave”, kaže vlasnica Dnevnog.hr. Nakladnika portala Dnevno.hr tužio je i petrinjski gradonačelnik **Darinko Dumbović**, no čim se promijenila vlast Grad je povukao tu tužbu. Dumbović je tužio i neke druge medije koji su pisali po njemu, a na Facebooku je ovako objasnio svoje motive za traženje sudske zaštite: “kad se medijski linč pokrene, praktički je nemoguće zaustaviti lavinu neistina i laži, koje različiti mediji dijele i prepisuju jedni od drugih. Naravno, bez prave provjere i želje da se sazna stvarna istina. Na taj način se manipuliralo i sugeriralo čitateljima da sam učinio nešto nečasno, skandalozno, nemoralno i protivno zakonu”, napisao je Dumbović, koji je ovo ljeto proveo u pritvoru, a protiv njega i družine USKOK je podigao optužnicu da su oštetili državu za desetak milijuna kuna.

Upitana sudjeluje li u HND-ovoj redovnoj godišnjoj anketi o tužbama protiv medija, Marija Dekanić odgovara: "HND nam se nažalost nikad nije javio u vezi te ankete, valjda ne smatraju Dnevno.hr pravom redakcijom, iako kod nas ima članova HND-a. Ja bih rado da nas oni ponekad i zaštite, zbilja ne znam zašto nemamo kontakt s cehovskom udrugom. Jedino nas je Ministarstvo kulture i medije pozivalo na neke radionice o SLAPP tužbama".

Novinarski projekt 'SLAPP tužbe – zlouporaba pravosuđa kojom moćnici pokušavaju ušutkati medije' realiziran je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama